

Eğitim Perspektifinden Planlama, Ekonomi ve Politika

Editörler:

Şenay SEZGİN NARTGÜN • Türkan ARGON

Editörler: Prof. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN - Prof. Dr. Türkan ARGON

EĞİTİM PERSPEKTİFİNDEN PLANLAMA, EKONOMİ VE POLİTİKA

ISBN 978-625-7228-55-8

DOI 10.14527/9786257228558

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ocak 2021, Ankara

Yayın-Proje: Özge Yüksek

Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin

Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1

Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

SUNUŞ

Türkiye'nin 1960'ta planlı politikayı kabul etmesiyle birlikte eğitim literatüründe plan ve politika kavramları kendisini hissettirmeye başlamıştır. 1961 yılında Devlet Planlama Teşkilatı'nın kurulmasıyla birlikte ülkemiz kalkınma doğrultusunda hemen hemen her sektörde hedefler belirlemeye ve bu hedefleri gerçekleştirmeye yönelik hem orta hem de uzun vadede plan yapmaya başlamıştır. Plan ve politikaların işlevselliğinde devamlılık ve süreklilik önem arz etmektedir. 2019 yılına kadar 11 adet kalkınma planı hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Bu süreçte 2011 yılında Devlet Planlama Teşkilatı kapatılarak bir devrin sonuna gelinmiş, teşkilatın kapanması ile plan yapma, uygulama ve değerlendirme işlevi Kalkınma Bakanlığı'na devredilmiştir. 2018 yılında Kalkınma Bakanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile birleştirilerek, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ismiyle icraatlarına devam etmiştir. Kalkınma Bakanlığı'nın planlamaya yönelik görev, yetki ve sorumlulukları 2018 yılında T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na devredilmiştir. Yaşanılan süreçte plan yapma ve sürdürme işleminin sürekli makam değiştirmesi uygulanan politikalarındaki devamlılığı engelleyen temel nedenlerden biri olmuştur. Süreç, sorunlar ve uygulamalara yönelik olarak yapılan kuramsal ya da uygulamalı çalışmaların dağınıklığı da göze çarpan ayrı bir sorun olarak görülmektedir. Bu doğrultuda plan, politika ve ekonomi konusunu tek elden ele alıp, Türkiye gerçeği ile tartışan herhangi bir kaynağa rastlanmamış olması kaynak kitap ihtiyacını da beraberinde getirmiştir.

Kalkınma planları hemen hemen her sektörü içersede bu kitapta sadece eğitim planlaması, politikası ve ekonomisi konuları çerçevesinde bölümler hazırlanmıştır. Türkiye'de eğitim planlama ve politikasına yönelik yaşanan süreçler ele alınmadan önce konunun teorik olarak anlaşılabilirliğinin artırılması için kuramsal boyutta incelenmiş, ardından her bölüm uygulama boyutuyla ele aldığı konuyu tartışmıştır. Planlama kavramının bitimsiz bir süreci içerdiği, bugünün ve geçmişin verilerinden yola çıkıp geleceği inşa etmek olduğu düşünülürse yazılan her kaynağın değeri daha kolay anlaşılacaktır. Gelecekteki başarıyı artırmada bu kitabın da alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Kitapta 12 bölüm yer almaktadır. İlk bölümde eğitim planlaması, ekonomisi ve politikasıyla ilgili genel olgu ve temel kavramlarla başlayan kitap, eğitim planlamasının ilkeleri, hedefleri, evreleri, türleri, modelleri ile devam etmiştir. Ardından eğitim finansmanı modelleri, işgücü piyasaları, eğitim ve yetiştirmeye yönelik yatırımlar, istihdam sorunsalında teorik boyuta ayrıntılı yer verilmiştir. Türkiye'de planlama örgütü ve politika yapıcılarını, eğitim planlaması, ekonomisi ve politikalarının yansımaları, yükseköğretimin planlanması ile uygulamalara yer verilmiştir. Son bölümlerde ise Türkiye'de eğitim planlaması ve politikası sorunları ve bu sorunlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılarak, uluslararası platformda eğitim planlama ve politikalarında Türkiye'nin yeri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu kitabı planlarken Türkiye henüz Covid-19 pandemi sürecini yaşamıyordu. Kitabın içeriği planlamanın ve uymanın önemini vurgulamakla birlikte hem editörler hem de yazarlar olarak beklenmedik süreç yeni bir yaşama uyum sağlamayı mecbur kıldığından hedeflerimize ulaşmada az da olsa gecikme yaşanmasına sebep olmuştur. Herşeye rağmen hem yeni yaşama ve oğretim süreçlerine uyum sağlayıp hem de kitap bölümlerini yazarak kitabın tamamlanmasına katkıda bulunan tüm bölüm yazarlarına teşekkürü bir borç biliriz. Eğitim planlaması ve ekonomisi alanında hepimizin hayatında izler bırakmış olan ve nsz yazar olarak bizleri onurlandıran Prof. Dr. Kasım Karaktke ayrıca teşekkürlerimizi sunarız. Bu kitabın okuyucuya ulaştırması sürecinde her türlü katkıyı sunan ve dizgi-basım sürecini hızlandıran, kitap yazmamıza destek veren Pegem Akademi Yayıncılık'a teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. şenay SEZGİN NARTGÜN

ORCID No: 0000-0002-5404-1655

Prof. Dr. Türkan ARGON

ORCID No: 0000-0002-0744-8647

Bolu, Türkiye

Ocak, 2021

ÖN SÖZ

Eğitim yönetimi bilim alanının gelişmesinde eğitim yönetimi öğretim üyesi adaylarının ve eğitim örgütlerinin amacına ulaşmasında eğitim-okul yöneticilerine kazandırılması gereken yeterliklerin çok önemli olduğu yadsınamaz. Eğitim yönetimi bilim alanının öğretim üyesi adayları ile eğitim-okul yöneticilerinin yönetim süreci, yönetim kuramları ve örgüt modelleri yanında okulda yapılan işler konusunda bilgi sahibi olmaları beklenir. Eğitim yönetimi yazarlarının yönetim süreci ya da yönetim süreçleri olarak adlandırdıkları süreç; planlama, örgütleme, iletişim, eşgüdümleme, denetleme-değerlendirmeden oluşmaktadır. Bazı yazarlar karar verme, etki, bütçeleme gibi süreçleri de bunlarla birlikte belirtmektedirler. İster yönetim sürecini kararla başlatıp kararla bitirsin, ister planlamayla başlatıp değerlendirmeye bitirsin, tüm eğitim-okul yöneticilerinin işletmeleri gereken yönetim sürecinde yapmaları gereken bazı işler bulunmaktadır. Her okulun eğitim amaçlarına ulaşması için öğretim programları ile ilgili işlerin yapılması gerekir. Okulda görev alan eğitim işgörenlerinin (personelin) göreve başladıktan emekli oluncaya kadar özlük işleri olacaktır. Okula öğrencilerin kaydolmasından mezun oluncaya kadar yapılacak işler, yine yöneticinin görev alanındadır. Okulun amaçlarının gerçekleştirilmesi planlı bir çalışma yanında bütçelemeyi gerektirir. Ayrıca, okulda eğitim hizmetinin sürdürülmesi için yapılması gereken genel yönetim (ısıtma, aydınlatma, temizlik, güvenlik...) işleri vardır.

Buna karşın, eğitim yönetimi alanında son yıllarda önderlik (liderlik) konusu üzerinde çok araştırma ve yayın yapılan konulardan birisidir. Örgütün etkililiği, örgüt mecazları, örgüt metaforları, örgütsel toplumsallaşma, örgüt kültürü, örgütsel yurttaşlık, öğrenen örgütler gibi konular da eğitim yönetimi bilim dalının güncel konuları arasında yer almaktadır. Yönetim süreci içinde yer alan ekonomi, planlama, bütçeleme ve politikanın Anayasa ve eğitim yasalarıyla zorunlu olmasına karşın eğitim yönetiminin belirtilen konuları gibi yoğun araştırma ve yayın konusu olduğu söylenemez. Bunun önemli nedenlerinden birisi, eğitim yönetimi ve teftişi ile eğitim ekonomisi ve planlaması aynı bölümün anabilim dalları olarak ayrı lisansüstü programlar sürdürülürken yapılan düzenleme ile eğitim ekonomisi anabilim dalı kapatılmış, eğitim ekonomisi ve planlaması lisansüstü programları da eğitim yönetimi lisansüstü programları ile birleştirilerek sonlandırılmıştır. Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin ve bunlar içindeki eğitim yönetimi alanında öğretim üyesi adaylarının yalnız eğitim yönetimi ve teftişi alanında değil, eğitim ekonomisi ve planlaması, eğitim hukuku alanlarında da yeterlik kazanmamaları gerektiği bir gerçektir.

Kuşkusuz, eğitim yönetimi lisansüstü öğrenim programlarında öğrenim gören öğrencilerden ilgi duyanlar, eğitim ekonomisi, planlaması ve politikası konularında tez hazırlayarak bu alanın bilgi birikimine katkı yapabilirler. Bunun için eğitim yönetimi lisansüstü programlarında eğitim ekonomisi, eğitim planlaması, eğitim finansmanı, eğitimde bütçe yönetimi, eğitim politikası konularını içeren derslerin açılması, eğitim-okul yöneticisi adaylarının ve öğretim üyesi adaylarının eğitim yönetimi yeter-

liklerini bütüncül olarak kazanmalarını sağlayacaktır. Bu konularda araştırmaların, yayınların yapılması eğitim yönetimi alanyazını zenginleştirecektir. Bu kapsamda “Eğitim Perspektifinden Planlama, Ekonomi ve Politika” başlığını taşıyan bu yayın, planlama, ekonomi ve politika konularını ele alarak eğitim yönetimine derinlik kazandırmaktadır. Bu nedenle editörler Prof. Dr. Şenay Sezgin Nartgün ile Prof. Dr. Türkan Argon’u, bu kitabın oluşmasına öncülük yaptıkları için içtenlikle kutlarım.

Ele alınan konuya ilişkin kavramlar, kuramsal gelişim, konunun günümüzde geldiği yerin kapsamlı biçimde ele alındığı birbirini bütünleyen oniki bölümden oluşan kitabın üç bölümü iki yazarlı olmak üzere onbeş yazarı da eğitim yönetimi bilim alanı içinde eğitim ekonomisi ve planlaması alanına gönül vermiş öğretim üyeleridir.

Kitabın birinci bölümünde eğitim planlaması, ekonomisi ve politikasıyla ilgili genel olgu ve temel kavramları Dr. Yüksel Yeşilbağ ele almıştır. Eğitim planlamasının ilkeleri, hedefleri, evreleri, türlerinin incelendiği ikinci bölümü Doç. Dr. Rüyam Küçüksüleymanoğlu yazmıştır. Üçüncü bölümde Doç. Dr. Betül Balkar, yeni eğitim planlaması modellerini de inceleyerek eğitim planlaması modellerini geliştirmiştir. Prof. Dr. Şenay Sezgin Nartgün ve Dr. Öğretim Üyesi Ümit Dilekçi’nin geniş biçimde ele aldıkları işgücü piyasaları ile eğitim ekonomisi kuramları ve eğitim politikalarına yansımaları dördüncü bölümü oluşturmaktadır. Eğitimde finansman modelleri yanında Türkiye’de eğitim finansmanı, kamu ve özel finansmanın gerekçelerini Prof. Dr. Binali Tunç, beşinci bölümde yazmıştır. Eğitim ve yetiştirmeye yönelik yatırımların konu edildiği altıncı bölümün yazarı Doç. Dr. Asiye Gökçe Toker’dir. Prof. Dr. Tuncer Bülbül’ün ele aldığı eğitimde istihdam sorunsalı, kitabın yedinci bölümüdür. Türkiye’de planlama örgütü ve politika yapıcılarını başlıklı sekizinci bölümü Prof. Dr. Türkan Argon ve Dr. Ayça Kaya ele almışlardır. Eğitim planlaması ekonomisi ve politikalarının Türkiye’de uygulamaya yansımaları dokuzuncu bölümde Doç. Dr. Ebru Oğuzca geliştirilmiştir. Onuncu bölümde Doç. Dr. Meltem Akın Kösterlioğlu da Türkiye’de yükseköğretimin planlanmasını irdelemiştir. Türkiye’de eğitim planlaması ve politikası sorunları ve çözüm önerilerinin değerlendirildiği on birinci bölümün yazarı Prof. Dr. Güven Özdemir, Doç. Dr. Adnan Boyacı ve Dr. Öğretim Üyesi Figen Kara’nın uluslararası platformlarda eğitim planlama ve politikaları ve Türkiye’nin yeri, kitabın on ikinci ve son bölümünü oluşturmaktadır.

Bu kitap, eğitim planlaması, ekonomisi ve politikası konusunda bir boşluğu doldurarak, yeni çalışmalara kaynaklık edecektir. Bu bölümleri yazarak eğitim ekonomisi ve planlaması, eğitim politikası alanyazınına yaptıkları engin katkı için her bölümün yazarları olan meslektaşlarımı ayrı ayrı kutlamaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Prof. Dr. Kasım Karakütük

ORCID No: 0000-0003-3136-197

Ankara Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi

26 Ekim 2020, Ankara

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Prof. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN - Prof. Dr. Türkan ARGON

1. BÖLÜM: Eğitim Planlaması, Ekonomisi ve Politikasıyla İlgili

Genel Olgu ve Temel Kavramlar

Dr. Yüksel YEŞİLBAĞ, Milli Eğitim Bakanlığı

ORCID No: 0000-0002-4999-6123

2. BÖLÜM: Eğitim Planlamasının İlkeleri- Hedefleri- Evreleri ve Türleri

Doç. Dr. Rüyam KÜÇÜKSÜLEYMANOĞLU, Bursa Uludağ Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4999-6123

3. BÖLÜM: Eğitim Planlaması Modelleri (Temel ve Yenilikçi Yaklaşımlar)

Doç. Dr. Betül BALKAR, Çukurova Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0744-8647

4. BÖLÜM: İşgücü Piyasaları ile Eğitim Ekonomisi Kuramları ve Eğitim Politikalarına Yansımaları

Prof. Dr. Şenay SEZGİN NARTGÜN,

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4999-6123

Dr. Öğr. Üyesi Ümit DİLEKÇİ, Batman Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4999-6123

5. BÖLÜM: Eğitim Finansman Modelleri

Prof. Dr. Binali TUNÇ, Mersin Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4999-6123

6. BÖLÜM: Eğitim ve Yetiştirmeye Yönelik Yatırımlar

Doç. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE, Kocaeli Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-1909-1822

7. BÖLÜM: Eğitimde İstihdam Sorunsalı

Prof. Dr. Tuncer BÜLBÜL, Trakya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6334-8264

Dr. Gül KURUM, Trakya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-8686-7339

8. BÖLÜM: Türkiye’de Planlama Örgütü ve Politika Yapıcıları

Dr. Öğr. Üyesi Ayça KAYA, Haliç Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7510-7708

Prof. Dr. Türkan ARGON, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0744-8647

9. BÖLÜM: Eğitim Planlaması, Ekonomisi ve Politikalarının Türkiye’de Uygulamaya Yansımaları

Dr. Öğr. Üyesi. Tuba AKPOLAT, Mimar Sinan Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7510-7708

Prof. Dr. Ebru OĞUZ, Mimar Sinan Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0744-8647

10. BÖLÜM: Türkiye’de Yükseköğretimin Planlanması

Doç. Dr. Meltem Akın KÖSTERELİOĞLU, Amasya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9213-9135

11. BÖLÜM: Türkiye’de Eğitim Planlaması ve Politikası Sorunları ve Çözüm Önerileri

Doç. Dr. Fatmanur ÖZEN, Giresun Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7510-7708

Prof. Dr. Güven ÖZDEM, Giresun Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7510-7708

12. BÖLÜM: Uluslararası Platformda Eğitim Planlama ve Politikaları ve Türkiye’nin Yeri

Prof. Dr. Adnan BOYACI, Anadolu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4389-1926

Dr. Figen KARAFERYE, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3449-032X

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	iii
Ön Söz.....	v
Bölümler ve Yazarları.....	vii

1. BÖLÜM

EĞİTİM PLANLAMASI, EKONOMİSİ VE POLİTİKASIYLA İLGİLİ GENEL OLGU VE TEMEL KAVRAMLAR

Giriş.....	1
Eğitim Planlaması ile İlgili Genel Olgu ve Temel Kavramlar	1
Plan ve planlama	1
Ekonomik planlama.....	3
Eğitim planlaması.....	3
İnsangücü planlaması, insan kaynakları planlaması ve istihdam	7
Türkiyede planlama	9
Stratejik planlama.....	10
Eğitim Ekonomisi ile İlgili Genel Olgu ve Temel Kavramlar	12
Ekonomi bilimi ve çalışma alanları	13
Eğitim ekonomisi	15
Eğitimde talep ve arz.....	16
Eğitimin yatırım ve tüketim özelliği.....	18
İnsan sermayesi kuramı.....	20
Eğitimin getirileri ve faydaları.....	22
Eğitimin getirilerinin ölçülmesi	25
Eğitimin maliyeti ve finansmanı	26
Eğitim, kalkınma ve ekonomik büyüme	28
Eğitim Politikası ile İlgili Genel Olgu ve Temel Kavramlar	32
Politika ve kamu politikası.....	32
Kamu politikası.....	33
Eğitim politikası	34
Kaynakça.....	36

2. BÖLÜM

EĞİTİM PLANLAMASININ İLKELERİ - HEDEFLERİ - EVRELERİ VE TÜRLERİ

Giriş.....	43
Planlamanın İlkeleri	46
Plan Türleri.....	47
Örgütlenme biçimi yönünden planlar	50
Ölçek yönünden planlar	51
Teknik yapılarına göre planlar	52
İçeriğine göre planlar	52
Planlama Evreleri	53
Durum analizi.....	54
Amaç ve hedef belirleme	54
Politika/Strateji oluşturma	55
Bütçeleme	55
Uygulama izleme ve güncelleme	56
Değerlendirme ve güncelleme	56
Eğitim Planlaması Süreci ve Süreçte Yaşanılan Durumlar	56
Eğitim planlamasının amaçları	56
Eğitim Planlamasının Karşılaştığı Kısıtlamalar	62
Eğitim Planlamasına Yönelik Eleştiriler	68
Kaynakça.....	70

3. BÖLÜM

EĞİTİM PLANLAMASI MODELLERİ (TEMEL VE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR)

Giriş.....	73
Eğitim Planlamasında Temel Yaklaşımlar	75
Sosyal talep modeli	75
İnsan gücü modeli.....	77
Verim oranı yaklaşımı	80
Makro Planlama Modelleri	83
Eğitim Planlamasında Yenilikçi Yaklaşımlar	85
Rasyonel (akılcı) planlama.....	85
Sınırlı rasyonel planlama (sınırlı akılcılık)	89
Eylem planlaması	90
Esnek planlama.....	94

Doğrusal programlama modeli	96
Stratejik planlama.....	98
Değişen yönleriyle insan gücü modeli	103
Sentetik eğitim planlaması	104
Uluslararası karşılaştırmalar modeli	105
Türkiye’de Uygulanan Eğitim Planlaması Modellerinin Değerlendirilmesi	106
Kaynakça.....	110

4. BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASALARI İLE EĞİTİM EKONOMİSİ KURAMLARI VE EĞİTİM POLİTİKALARINA YANSIMALARI

Giriş.....	117
İşgücü Talebinin ve Arzının Oluşumu.....	120
Eğitim Ekonomisine İlişkin Yaklaşımlar	123
İşgücü piyasaları	124
Eksik rekabet piyasaları.....	127
Bölünmüş işgücü piyasaları	137
Keynesyen kuramı.....	139
Tam-Eksik rekabet kuramları.....	140
Radikal yaklaşım	141
Sonuç Yerine Türkiye Analizi	141
Kaynakça.....	144

5. BÖLÜM

EĞİTİM FİNANSMAN MODELLERİ

Giriş.....	149
Eğitimde Bireysel-Toplumsal Fayda İkilemi: Tüketim mi, Yatırım mı?	151
Bilginin Metalaşması Sorunu ve Eğitim Hakkı	152
Kamu ve Özel “İyi” Olarak Eğitim	155
Eğitim Finansmanı: Teorik Çerçeve.....	157
Devlet Finansmanı (Bürokratik Finansman).....	158
Piyasa Finansmanı (Birey-Aile Finansmanı).....	159
Rasyonel Seçim Yaklaşımı	163
Eğitim Kuponu.....	167
Eğitim Finansmanında Güncel Uygulamalar	171

Öğrenci Kredileri.....	175
Son Söz Yerine	176
Kaynakça.....	178

6. BÖLÜM

EĞİTİM VE YETİŞTİRMEYE YÖNELİK YATIRIMLAR

Giriş.....	181
Tüketim ve Yatırım Olarak Eğitim	182
Eğitim ve Yetiştirmeye Yönelik Harcamalar	184
Eğitim ve Ekonomik Gelişme	187
Eğitim ve Yetiştirmenin Getirileri	190
Eğitimin Bireysel Getirileri	191
Eğitimin Sosyal Getirileri	192
Eğitim ve Yetiştirmeye Yönelik Talep	197
Bireysel ve Sosyal Talep	197
Eğitimde Talep ve Arz İlişkisi	201
Eğitim ve Yetiştirme Yatırımlarında Değerlendirme.....	205
Eğitim Yatırımlarında Özel ve Sosyal Fırsat Maliyetlerinin Değerlendirilmesi	207
Eğitim Yatırımlarında Kamu Harcamalarının Değerlendirilmesi	210
Para ve Fırsat Maliyetlerinin Belirlenmesi.....	212
Cari ve Sermaye Harcamalarının Belirlenmesi.....	214
Marjinal Maliyetler/Harcamalar	214
Maliyet Fonksiyonları.....	214
Verimlilik Ölçümü	215
Maliyet-Etkililik Analizi.....	216
Maliyet Fayda Analizi.....	217
Eğitim Yatırımlarında Maliyet Hesaplamalarının Önemi	220
Kaynakça.....	223

7. BÖLÜM

EĞİTİMDE İSTİHDAM SORUNSALI

Giriş.....	227
İstihdam Kavramı ve Sınıflandırması	228
Tam istihdam	229
Eksik istihdam	230

Aşırı istihdam	231
İşsizlik	232
Eğitim ve İstihdam İlişkisi.....	233
Temel Ekonomi Kuramlarında İstihdam ve Eğitim Anlayışı	235
Merkantilist dönem.....	236
Klasik okul.....	237
Keynesyen okul.....	238
Neoklasik okul	239
İnsan Sermayesi Kuramında Eğitim ve İstihdam İlişkisi	240
Bölünmüş İşgücü Piyasası Kuramlarında Eğitim ve İstihdam İlişkisi.....	243
İkili (Dual) İşgücü Piyasası Kuramında Eğitim- İstihdam İlişkisi.....	244
Eleme Hipotezinde Eğitim- İstihdam İlişkisi	246
Kuyruk Hipotezinde Eğitim- İstihdam İlişkisi	248
İçsel İşgücü Piyasası Kuramında Eğitim- İstihdam İlişkisi.....	250
Gelişmiş, Gelişmekte Olan ve Az Gelişmiş Ülkelerde İstihdam Sorunları	252
Sonuç Yerine.....	259
Kaynakça.....	262

8. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE PLANLAMA ÖRGÜTÜ VE POLİTİKA YAPICILARI

Giriş.....	267
Planlama ve Eğitim Planlaması	267
Türkiye'de Planlama Örgütü	269
Dünyada Planlama ve Eğitim Planlaması	270
Eski tarihlerden günümüze eğitim planlaması.....	270
Ülke ölçeğinde planlamanın tarihsel altyapısı	271
Uluslararası ölçekte planlamada eğitim planlamasının yeri.....	273
Eğitim planlaması çalışmaları.....	275
Türkiye'de planlamanın örgütlenmesinde atılan adımlar	277
Türkiye'nin Planlama ve Eğitim Planlaması Girişimleri	285
1960 dönemi öncesi planlama	286
1960 dönemi sonrası planlama	295
Sonuç.....	307
Kaynakça.....	310

9. BÖLÜM

EĞİTİM PLANLAMASI, EKONOMİSİ VE POLİTİKALARININ TÜRKİYE'DE UYGULAMAYA YANSIMALARI

Giriş.....	315
Ekonomik Büyümede Eğitimin Rolü.....	316
Kalkınmada Eğitimin Rolü	319
Eğitimin Gelir Etkisi	322
Eğitimin gelir dağılımına etkisi.....	323
Eğitimin istihdama etkisi	325
Eğitimin teknolojiye etkisi	327
Eğitimin yaşam kalitesine etkisi	328
Türkiye'de Eğitim Politikaları ve Kalkınmaya Yansımaları	330
Sürdürülebilir Kalkınmada Eğitimin Rolü.....	345
Sonuç.....	347
Kaynakça.....	348

10. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİMİN PLANLANMASI

Giriş.....	353
Öğretmen Yetiştirmeye Yönelik Planlama ve Politika Çalışmaları.....	354
Öğretmen yetiştirme ile ilgili yasal düzenlemeler	357
Öğretmenlik Meslek Kanunu Tasarısı	359
Milli eğitim şuralarında öğretmen yetiştirme	360
Kalkınma planlarında öğretmen yetiştirme	363
Hükümet programlarında öğretmen yetiştirme	365
Milli Eğitim Bakanlığı stratejik planında (2019-2023) öğretmen yetiştirme.....	366
Öğretmen yetiştirme sürecinde akreditasyon ve öğretmen yeterlilikleri	367
Yönetici Yetiştirmeye Yönelik Planlama ve Politika Çalışmaları.....	370
Milli eğitim şuralarında yönetici yetiştirme	373
MEB stratejik planında yönetici yetiştirme	375
Yüksek Öğretimin Planlanması.....	377
Üniversite Mezunlarına Yönelik İstihdam Sorunsalı.....	379
Bölüm Sonu Değerlendirme	385
Kaynakça.....	387

11. BÖLÜM**TÜRKİYE'DE EĞİTİM PLANLAMASI VE POLİTİKASI
SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Giriş.....	391
Eğitim Politikaları	395
Cumhuriyetin İlk Yıllarında Uygulanan Eğitim Politikaları (1923-1946).....	396
Çok partili dönemle birlikte uygulanan eğitim politikaları (1946-1960)	399
Planlı dönemle birlikte uygulanan eğitim politikaları (1960-1980)	404
12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrası uygulanan eğitim politikaları	412
Sonuç ve Değerlendirme	422
Kaynakça.....	423

12. BÖLÜM**ULUSLARARASI PLATFORMDA EĞİTİM PLANLAMA VE
POLİTİKALARI VE TÜRKİYE'NİN YERİ**

Giriş.....	427
Gelişme, Değişim ve Eğitim Planlaması.....	428
Uluslararası Platformda Eğitim Plan ve Politikaları	432
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarında Eğitim ve Türkiye'de Durum	435
Farklı Ülkelerde Eğitim Plan ve Uygulamalarına İlişkin Örnekler.....	441
Uluslararası Alanda İnsani Gelişmişlik Düzeyleri ve Eğitim Karşılaştırmaları	443
Yirmi Birinci Yüzyılda Geleceğin Eğitim Plan ve Uygulamalarına İlişkin Çeşitli Öncü Örnekler.....	448
Kaynakça.....	452

Yazarlar Hakkında.....	455
-------------------------------	------------